

izražaj volje trećih, koji, jer se može da postigne samo podmi-
renjem ili nagodbom, opće nije ovisan samo o volji obvezanika.

Obzirom na to stanje stvari, te uvaživ nadalje da u na-
zočnom slučaju nikakvim protudokazom nije bila isključena
okolnost tvrdjena od obvezanika da brisanje zbilja ne ovisi o
njegovoj volji nego o volji trećih, to je svakako s pravom za-
ključiti da fali početkom spomenuta pretpostavka, radi česa je
bilo odbiti ovršni prijedlog kao neosnovan u zakonu.

Bilo je dakle udovoljiti revizijskom utoku te na preinaku
zaključka uočnog suda, uspostaviti onaj prvog sudca.

Mj.

Književna poročila.

Poljudna pravna knjižnica. Zvezek II. in III. Predpisi o želez-
niških in rudniških knjigah. Zvezek IV. in V. Predpisi o kon-
verziji vknjiženih terjatev. Uredil dr. Ed. Volčič. Cena 80 vin. za
dvojni zvezek. V Ljubljani 1908. Izdalo in založilo društvo »Pravnik«.
Tiskala »Zadružna tiskarna« v Krškem.

Hitro prireja neumorno delavni g. sodni svētnik dr. Volčič gradivo
za našo poljudno pravno knjižnico. Navedena zvezka obsegata, kakor prvi
zvezek, tozadevne predpise ter kratka pojasnila s potrebnimi obrazci. Čujemo,
da se osobito naša županstva zanimajo za to knjižnico. Bilo bi res prav,
da si nabavi vsaka občina te zvezke in tako v svojem uradu ustanovi
pravno knjižnico, katere se po potrebi lahko poslužujejo občanje. S temi
priročnimi publikacijami se izdatno budi v preprostem narodu zavest o
pravnem življenju in pravnem jeziku. Pripravljeno je že gradivo o razdelbi
in o zložbi zemljišč.

Prof. Ant. Kaspret: I. O večah. Donesek o uredbi kmetiskih in trških
sodnih zborov okoli l. 1500. II. Slovanske drobtinice. Nabrane iz
starih aktov in listin. V Mariboru, 1907.

Zasluzeni zgodovinar prof. Anton Kaspret je priobčil v mariborskem
»Časopisu za zgodovino in narodoslovje« (IV. letnik, 4. snopič) temeljito,
vseskozi na zgodovinske vire oprto razpravo o »večah«, ki je izšla tudi v
posebnem odtisku, 9 strani obsežnem. Slovenske pravne zgodovine —
nimamo. Tembolj moramo biti hvaležni raziskovalcem, da nam vsaj tupatam
kako stran narodnega pravnega življenja iz preteklosti odkrijejo. Veča
(vet + ja) pomenja svēt (Ratsversammlung), ki je izvrševal malo sodno
oblast v petnajstem, šestnajstem stoletju o gotovem času, na gotovem
kraju po starih šegah. Svēt je vodil graščinski sodnik ali oskrbnik, sodba
pa je potekala po načelu: samo kmetje sodijo kmeta. Viri so g. pisatelj

stari urbarji. Žal, da ti ne povedo dosti o tem, kako so večje poslovale. Vprašanje, kaj je veljalo za pravo, ostaja torej nerešeno. Morebiti bi se dalo potom primerjave z določbami gorskih členov (Bergartikel) Ferdinanda I. (od 9. marca 1543) razbrati še kake podatke v razumevanje tedanjih pravnih nazorov. Podobnost več z gorskimi sodišči — vsaj po mojem mnenju — kar v oči bode. (Primeri: Premski urbar (1574): Razpravo je vodil in, sklepal le graščinski oskrbnik ali sodnik; gorski člen I: Dabey soll jeder Bergherr mit seinen oder Bergnachbarn Bergleuten Gericht halten und abschliessen . . .; Ruprecht iz Kamnika (1461): Kdor ni prišel k večji, ta je bil kaznovan z globo 12 šilingov — gorski člen XIV.: Jeder Weingärtler . . . ist schuldig zu diesem Prozesse zu kommen; . . . wer aber nicht kommt . . . , verfällt in eine Strafe von 72 Denar; in še drugih primerov več.) Gospodu prof. Kaspretu moramo biti hvaležni, da nam je bistvo več odkril. Da bi skoraj še več enakih razprav izpod njegovega veččega peresa poteklo! — V navedenem odtisku je tudi na 3 straneh priobčenih nebroj prav zanimivih slovenskih pravnih izrazov, ki jih je g. profesor nabral iz starih aktov.

Dr. M. D.

Archiv für Rechts- und Wirtschaftsphilosophie. (Berlin. Dr. Walter Rothschild.)

Menda ni odveč, ako tudi v »Slov. Pr.« opozarjamo na kratko na novo pravno revijo, ki jo izdajata od oktobra 1907 četrletno v obsegu skoraj 12 tiskovnih pol prof. Kohler (Berlin) in Berolzheimer (Monakovo). Kaj hoče revija, pove naslov. Dandanes se piše na polju pravnega in gospodarskega modroslovja vsevprek; nastajajo in izginjajo struje. Kako naj moderen pravnik vse to prouči? Vsega čitati ne more. — Zato je taka revija velikega pomena; ona podaja koncentrirano sliko razvoja teh ved. Prvi zvezek je izboren; osobito članki o zakonodavnih vprašanjih in literaturni pregled imajo trajno vrednost. Med oglašeni pisatelji — vseh je čez 300 iz vseh svetovnih narodov — naj bodo omenjeni vsi (!) Slovani naše države: Poljaka prof. dr. Gumplovicz, prof. dr. Makarewicz, Hrvat prof. dr. Šilović in Slovenec amanuensis dr. Žmavc.

Dr. M. D.

Razne vesti.

V Ljubljani, dne 15. januarja 1908.

— (Umrli) je dne 21. pr. meseca nenadoma na Dunaju predsednik upravnega sodišča grof Friderik Schönborn, star 66 let. Pravne študije je bil dovršil v Pragi ter že l. 1870 izdal knjižico »Böhmen und Österreich« v konservativnem zmislu. L. 1878 je spisal »Randglossen zum Entwurfe eines neuen Strafgesetzes«, a l. 1881 »Wirkungen der Neuschule«. L. 1881 imenovan za namestnika na Moravskem, je v jeseni l. 1888 postal naslednik barona Pražáka v justičnem ministrstvu. Tedaj so nekateri slovanski optimisti mislili, da bo grof Schönborn nadaljeval delo Pražákov v zmislu ravnopravnosti. Kmalu pa se je pokazalo, da grof Schönborn prepušča glede